

Inhoud	5
Proloog	7
Inleiding	10
1 WAT IS ONDERZOEK?	20
1.1 Onderzoek – waar hebben we het eigenlijk over?	21
1.1.1 Wat is <i>wetenschappelijk</i> onderzoek?	21
1.1.2 Wat is <i>praktijkgericht</i> onderzoek?	23
1.2 Wat is <i>goed</i> onderzoek?	25
1.2.1 Het antwoord op de vraag is zo ‘waar’ mogelijk	25
1.2.2 De algemene spelregels kennen en in acht nemen	26
1.2.3 Onderzoeksaanpak: bepalen van de weg van vraag naar antwoord	31
1.3 Het keuzemenu onderzoek	36
2 DE BRUG VAN PRIMAIR ONDERWIJS NAAR VOORTGEZET ONDERWIJS	42
2.1 Onderzoekerservaring	43
2.1.1 Ervaring met soorten onderzoek	43
2.1.2 Ervaring met methoden van verzamelen van onderzoeksgegevens	44
2.1.3 Verslaglegging en presentatie	44
2.2 Aansluiten bij de beginsituatie als startpunt voor onderzoeksscholing	44
2.2.1 De praktijk van het werkstuk	44
2.2.2 Het werkstuk in het primair onderwijs	45
2.2.3 Doelgericht literatuuronderzoek in het voortgezet onderwijs	45
2.3 De brug slaan van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs	47
2.3.1 Voortbouwen op wat er is	47
2.3.2 Let op de valkuil van eenzijdig inhoudsgerichte aandacht	48
3 EEN ROUTE VAN BRUGKLAS NAAR EINDEXAMEN HAVO EN VWO	50
3.1 Vwo als opstap voor een wetenschappelijke opleiding	51
3.1.1 Wat wordt verstaan onder wetenschappelijke vorming en opleiding?	51
3.1.2 Onderzoekskunde in de eindexamenprogramma’s vwo	53
3.2 Havo als opstap voor het hoger beroepsonderwijs	56
3.2.1 Wat wordt er verwacht van de hbo-beroepsuitoefenaar?	56
3.2.2 Onderzoekskunde in de examenprogramma’s havo	58
3.3 De onderzoekskundige afstand tussen voortgezet onderwijs en hoger onderwijs overbruggen	60
3.3.1 Bouwstenen voor een brug over de kloof	60
3.3.2 Een route van brugklas naar profielwerkstuk	61
3.3.3 Criteria bij keuze voor een volgende stap op de route	62
3.4 Wenkend perspectief	69
4 HET ONDERZOEKSWERKPROCES	72
4.1 Het werkproces van fase 1: een onderzoeksplan en werkplan ontwikkelen	74
4.1.1 Wat, waarom, hoe en wanneer	74
4.1.2 Schema fase 1	79
4.1.3 Toelichting op de verschillende activiteiten en producten van fase 1	81
4.1.4 Toelichting op criteria en spelregels	91
4.2 Het werkproces van fase 2: onderzoeksgegevens verzamelen	94
4.2.1 Schema fase 2	95
4.2.2 Toelichting op schema fase 2	96
4.3 Het werkproces van fase 3: onderzoeksgegevens analyseren en conclusies beredeneren	97
4.3.1 Schema fase 3	98
4.3.2 Toelichting op schema fase 3	99
4.4 Het werkproces van fase 4: de definitieve verslaglegging	104
4.4.1 Schema fase 4	104
4.4.2 Toelichting op schema fase 4	104
4.5 Ontwerpgericht onderzoek	108
4.5.1 Wat is ontwerpen?	108
4.5.2 Wat is ontwerpgericht onderzoek?	111
4.5.3 Tot besluit	120
4.6 Faseoverstijgende wetenswaardigheden	120

5 DE ROL VAN DE DOCENT IN HET ONDERZOEKSWERKPROCES	124
5.1 Docentrol en -houding bij leeronderzoeken	125
5.2 Het voorbereiden van een onderzoekstaak	128
5.2.1 Wat wordt het thema of onderwerp van onderzoek?	128
5.2.2 Wat wordt het doel van het onderzoekkundige leerproces?	130
5.2.3 Waar leg ik het zwaartepunt in de begeleiding van de leerlingen?	131
5.2.4 Hoe introduceer ik de onderzoekstaak bij de leerlingen?	131
5.2.5 De kenmerken van een onderzoekstaak	133
5.3 De kunst van het begeleiden van de leerlingen tijdens het onderzoeksproces	138
5.3.1 De grondtoon van doelgericht begeleiden	139
5.3.2 De leerdoelen van het leeronderzoek als kernpunten van de begeleiding	139
5.3.3 Feedback als vorm van begeleiding	139
5.3.4 Vuistregels voor effectieve feedback bij het leren onderzoeken	141
5.3.5 Valkuilen van feedback	143
5.4 Feedback en de beslissing over de mate van sturing	143
5.5 Leren(d) samenwerken	146
6 HET LEERRENDEMENT BEOORDELEN	
6.1 Het beoordelen van het onderzoeksverslag	152
6.1.1 Hoe stel je een goed beoordelingsmodel op?	153
6.1.2 Generiek beoordelingsmodel onderzoeksverslag	155
6.1.3 Hoe ga je om met het generieke beoordelingsmodel bij ontwerpgericht onderzoek?	161
6.2 Het leerproces beoordelen: ontwikkeling in houding en vakmanschap van de onderzoeker	166
6.2.1 De vragen die de beoordelaar zich stelt over het leerproces	166
6.2.2 De bronnen van informatie voor het beoordelen van het leerproces	168
6.3 Ten slotte	171
Epiloog	173
Over de auteurs	181
Index	182
Lijst van figuren en tabellen	184